

KINH ĐẠI PHƯƠNG QUẢNG PHẬT HOA NGHIÊM

Tập 1

17. PHẨM SƠ PHÁT TÂM CÔNG ĐỨC THỨ MƯỜI BẢY

(Hán bộ phần sau quyển 17)

Lúc bảy giờ, Thiên Đế Thích bạch Pháp Huệ Bồ Tát rằng:

Thưa Phật tử! Bồ Tát sơ phát bồ đề tâm được bao nhiêu công đức?

Pháp Huệ Bồ Tát nói:

Nghĩa đó rất sâu, khó nói, khó biết, khó phân biệt, khó tin hiểu, khó chứng, khó làm, khó thông đạt, khó tư duy, khó đạt lượng, khó thu nhập.

Tuy nhiên, thừa oai thần của đức Phật, tôi sẽ nói cho ông.

Này Phật tử! Giả sử có người đem tất cả đồ sở thích cúng dường chúng sanh trong vô số thế giới ở mười phương trọn một kiếp; rồi sau đó dạy họ thọ trì ngũ giới thanh tịnh. Cứ theo ý ông, công đức của người này nhiều chăng?

Thiên Đế thưa: ‘Công đức của người này, trừ Phật ra, không ai có thể lường được.’

Pháp Huệ Bồ Tát nói: ‘Này Phật tử! Công đức của người này đem so với công đức sơ phát tâm của Bồ Tát chẳng bằng một phần trăm, một phần ngàn, một phần trăm ngàn, một phần ức, một phần trăm ngàn na do tha ức, một phần số, một phần ca la,

một phần toán, một phần dụ, nhĩn đến chẳng bằng một phần ưu ba ni sa đà.

Giả sử có người đem tất cả đồ sở thích cúng dường chúng sanh trong mười vô số thế giới ở mười phương trọn trăm kiếp, rồi sau đó dạy họ đều tu thập thiện. Cúng dường như vậy trọn trăm ngàn kiếp rồi dạy trụ tứ vô lượng tâm. Cúng dường trọn ức kiếp rồi dạy trụ tứ vô sắc định. Cúng dường trọn trăm ức kiếp rồi dạy trụ quả Tu Đà Hoàn. Cúng dường trọn ngàn ức kiếp, rồi dạy trụ quả A La Hán. Cúng dường trọn trăm ngàn na do tha ức kiếp, rồi dạy trụ Bích Chi Phật.

Này Phật tử! Cứ theo ý của ông, công đức của người này có nhiều chăng?

Thiên Đế thưa: ‘Công đức của người này, trừ Phật ra, không ai có thể lường được.’

Pháp Huệ Bồ Tát nói: ‘Này Phật tử! Công đức của người này đem so với công đức sơ phát tâm của Bồ Tát chẳng bằng một phần trăm, một phần ngàn, một phần trăm ngàn, một phần ức, một phần trăm ngàn na do tha ức, một phần số, một phần ca la, một phần toán, một phần dụ, nhĩn đến chẳng bằng một phần ưu ba ni sa đà.

Giả sử có người đem tất cả đồ sở thích cúng dường chúng sanh trong mười vô số thế giới ở mười phương trọn trăm kiếp, rồi sau đó dạy họ đều tu thập thiện. Cúng dường như vậy trọn ngàn kiếp

rồi dạy tứ thiên. Cúng dường như vậy trọn trăm ngàn kiếp rồi dạy tứ vô lượng tâm. Cúng dường trọn ức kiếp rồi dạy trụ tứ vô sắc định. Cúng dường trọn trăm ức kiếp rồi dạy trụ quả Tu Đà Hoàn. Cúng dường trọn ngàn ức kiếp rồi dạy trụ quả Tư Đà Hàm. Cúng dường trọn trăm ngàn ức kiếp, rồi dạy trụ quả A Na Hàm. Cúng dường trọn trăm ngàn na do tha ức kiếp, rồi dạy trụ Bích Chi Phật.

Này Phật tử! Cứ theo ý của ông, công đức của người này có nhiều chăng?

Thiên Đế thưa: ‘Công đức của người này chỉ có Phật là biết được thôi.’

Pháp Huệ Bồ Tát nói: ‘Này Phật tử! Công đức của người này đem so với công đức của Bồ Tát sơ phát tâm chẳng bằng một phần trăm, nhân đến chẳng bằng một phần ưu ba ni sa đà.

Tại sao thế? Này Phật tử! Tất cả chư Phật lúc sơ phát tâm, chẳng phải chỉ vì đem tất cả đồ sở thích cúng dường chúng sanh trong mười vô số thế giới ở mười phương trải qua trăm kiếp, nhân đến trăm ngàn na do tha kiếp mà phát bồ đề tâm. Cũng chẳng phải chỉ vì giáo hóa những chúng sanh ấy tu ngũ giới, thập thiện, tứ thiên, tứ không, nhân đến khiến trụ nơi quả A La Hán và Bích Chi Phật mà phát bồ đề tâm. Chính là vì khiến Chúng tánh Như Lai chẳng dứt, vì đầy khắp tất cả thế giới, vì độ thoát tất cả chúng sanh trong tất cả thế giới, vì biết rõ cả sự thành hoại của tất cả thế giới, vì biết rõ chúng sanh cấu tịnh trong tất cả thế giới, vì biết rõ sở

thích, phiền não, tập khí của tất cả chúng sanh, vì biết rõ sự chết đây sanh kia của tất cả chúng sanh, vì biết rõ căn tánh phương tiện của tất cả chúng sanh, vì biết rõ tâm hành của tất cả chúng sanh, vì trí biết rõ tam thể chúng sanh, vì biết rõ cảnh giới bình đẳng của tất cả Phật, vì những điều trên đây mà phát tâm vô thượng bồ đề.

Này Phật tử! Giả sử có người trong một khoảng một niệm có thể qua khỏi phương đông vô số thế giới, đi luôn như vậy trọn vô số kiếp, số thế giới của người này đã trải qua khó có ai biết được.

Người thứ hai, trong một niệm có thể qua khỏi tất cả thế giới của người thứ nhất đã trải qua trong vô số kiếp, người này cũng đi luôn mãi trọn vô số kiếp.

Cứ lần lượt tuần tự như vậy đến người thứ mười. Chín phương kia cũng đều như vậy. Thế là trong mười phương có cả bảy trăm người. Số thế giới của trăm người này đã trải qua còn có thể biết được tể hạn.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát vô thượng bồ đề tâm, không ai có thể biết tể hạn được.

Này Phật tử! Tại sao vậy? vì Bồ Tát phát bồ đề tâm không có tể hạn. Nghĩa là vì muốn biết rõ thập phương tất cả thế giới, muốn biết diệu thế giới tức là thô thế giới, và thô tức là diệu, thế giới ngửa tức là thế giới úp, và úp tức là ngửa, tiểu thế giới tức là đại thế giới và đại tức là tiểu, thế giới rộng tức là thế giới hẹp và hẹp

tức là rộng, một thể giới tức là bất khả thuyết thể giới và bất khả thuyết tức là một, bất khả thuyết thể giới vào trong một thể giới và một thể giới vào trong bất khả thuyết, uế thể giới tức là tịnh thể giới, và tịnh tức là uế, muốn biết trong đầu một sợi lông tất cả thể giới tánh sai biệt, trong tất cả thể giới một đầu lông một thể tánh, muốn biết trong một thể giới xuất sanh tất cả thể giới, muốn biết tất cả thể giới không thể tánh, muốn dùng một niệm mà biết hết tất cả thể giới rộng lớn mà không chướng ngại. Vì có trên đây mà phát tâm vô thượng bồ đề.

Lại ví dụ: giả sử có người trong khoảng một niệm có thể biết kiếp số thành hoại trong vô số thể giới ở phương Đông, cứ niệm niệm biết như vậy trọn vô số kiếp.

Người thứ hai trong khoảng một niệm có thể biết tất cả kiếp số của người thứ nhất đã biết trong vô số kiếp, rồi niệm niệm biết như vậy trọn vô số kiếp.

Cứ tuần tự tăng lên đến người thứ mười, chín phương kia cũng như vậy.

Thế là có cả thấy trăm người. Kiếp số thành hoại của tất cả thể giới trong mười phương qua sự hiểu biết của trăm người này, còn có thể biết được ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát chẳng phải chỉ vì biết sự thành hoại của

bao nhiêu thế giới đó mà phát tâm vô thượng bồ đề. Mà vì muốn biết rõ sự thành hoại của tất cả thế giới không thừa không sót nên phát tâm.

Nghĩa là muốn biết kiếp dài tức là kiếp ngắn, ngắn tức là dài, dài ngắn bình đẳng, một kiếp bình đẳng với vô số kiếp, vô số với một cũng vậy, kiếp có Phật bình đẳng với kiếp không Phật, không với có cũng vậy, trong kiếp một Phật có bất khả thuyết Phật, trong kiếp bất khả thuyết Phật có một Phật, hữu lượng kiếp bình đẳng với vô lượng kiếp, vô lượng kiếp bình đẳng với hữu lượng kiếp, hữu tận kiếp bình đẳng với vô tận kiếp, vô tận với hữu tận cũng vậy, bất khả thuyết kiếp bình đẳng với một niệm, một niệm bình đẳng với bất khả thuyết kiếp, tất cả kiếp vào phi kiếp, phi kiếp vào tất cả kiếp. Vì muốn trong một niệm biết hết kiếp số thành hoại của tất cả thế giới trong ba thời quá khứ, vị lai và hiện tại, nên phát tâm vô thượng bồ đề.

Đây gọi là sơ phát tâm đại thế trang nghiêm trí thần thông rõ biết tất cả kiếp.

Lại ví dụ: ‘Giả sử có người, trong khoảng một niệm có thể biết những tri giải sai biệt của tất cả chúng sanh trong vô số thế giới ở phương Đông. Niệm niệm biết rõ như vậy mãi vô số kiếp.

Người thứ hai trong khoảng một niệm có thể biết những tri giải của tất cả chúng sanh mà người thứ nhất đã biết trọn vô số kiếp. Lần lượt tuần tự đến người thứ mười. Chín phương kia cũng đều như vậy.

Những tri giải riêng biệt của tất cả chúng sanh trong mười phương như vậy, còn có thể biết được ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm, không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải vì chỉ muốn biết bao nhiêu tri giải của bao nhiêu chúng sanh đó, mà vì muốn biết những tri giải của các chúng sanh trong tất cả thế giới.

Nghĩa là Bồ Tát phát tâm vô thượng bồ đề, vì muốn biết tất cả tri giải sai biệt vô biên, tri giải sai biệt của một chúng sanh bình đẳng với tri giải của vô số chúng sanh, vì muốn được trí phương tiện biết rõ bất khả thuyết tri giải sai biệt, muốn biết rõ mỗi mỗi tri giải sai biệt của tất cả chúng sanh trọn vẹn không thừa sót, muốn biết rõ tri giải thiện, bất thiện, quá khứ, hiện tại, vị lai, muốn biết rõ tri giải tương tợ và chẳng tương tợ, muốn biết rõ tất cả tri giải tức là một tri giải, một tri giải tức là tất cả tri giải, muốn biết được sức tri giải của Như Lai, muốn biết rõ sự sai biệt của hữu thượng giải, vô thượng giải, hữu dư giải, vô dư giải, đẳng giải, bất đẳng giải, hữu y giải, vô y giải, cộng giải, bất cộng giải, hữu biên giải, vô biên giải, sai biệt giải, vô sai biệt giải, thiện giải, bất thiện giải, thế gian giải, xuất thế gian giải, muốn được vô ngại ở nơi tất cả diệu giải, đại giải, vô lượng giải, chánh vị giải, muốn dùng vô lượng phương tiện biết rõ trọn vẹn thập phương tất cả chúng sanh giới, mỗi chúng sanh có nào là tịnh giải, tế giải, thô giải, muốn biết rõ trọn vẹn thâm mật giải,

phương tiện giải, phân biệt giải, tự nhiên giải, tùy nhân khởi giải, tùy duyên khởi giải.

Vì muốn được như trên đây mà Bồ Tát phát tâm vô thượng chánh đẳng chánh giác.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm, có thể biết căn tánh sai biệt của tất cả chúng sanh trong vô số thế giới phương Đông, niệm niệm biết như vậy trọn vô số kiếp.

Người thứ hai, trong một niệm, có thể rõ biết tất cả sự biết về căn tánh chúng sanh trọn vô số kiếp của người thứ nhất.

Lần lượt tuần tự đến người thứ mười. Chín phương kia cũng đều như vậy.

Những căn tánh sai biệt của bao nhiêu chúng sanh trong bao nhiêu thế giới của trăm người đó rõ biết trọn vô số kiếp, còn có thể biết được ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm, không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải chỉ vì biết bao nhiêu căn tánh đó, mà chính vì muốn biết rõ trọn vẹn những căn tánh sai biệt của tất cả chúng sanh trong tất cả thế giới. Nói rộng ra, nhân đến muốn biết trọn vẹn tất cả lưới căn tánh mà Bồ Tát phát tâm vô thượng bồ đề.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm có thể biết

những chỗ sở thích của những chúng sanh trong vô số thế giới ở phương Đông, niệm niệm biết như vậy trọn vô số kiếp. Tuần tự nói rộng đến người thứ mười. Chín phương kia cũng đều như vậy. Chỗ sở thích của thập phương chúng sanh này còn có thể biết được ngần mé.

Công đức thiện căn của Bồ Tát sơ phát tâm, không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải vì chỉ để biết chừng ấy sở thích của bao nhiêu chúng sanh đó, mà chính là vì muốn biết tất cả sở thích của tất cả chúng sanh trong tất cả thế giới.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm có thể biết những phương tiện của những chúng sanh trong vô số thế giới ở phương Đông. Tuần tự nói rộng như vậy hẳn đến người thứ mười. Chín phương kia cũng đều như vậy.

Những loại phương tiện cùng thập phương chúng sanh đó còn có thể biết được ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải vì để biết bao nhiêu phương tiện của thập phương chúng sanh đó, mà chính là để biết trọn vẹn những phương tiện của tất cả chúng sanh trong tất cả thế giới.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm có thể biết những tâm sai biệt của những chúng sanh trong vô số thế giới ở phương Đông. Nói rộng nhấn đến những tâm sai biệt của những chúng sanh trong thập phương thế giới, còn có thể biết ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm, không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải chỉ vì để biết ngần ấy tâm sai biệt, mà chính vì để biết trọn vẹn những tâm sai biệt của tất cả chúng sanh trong tất cả thế giới.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm có thể biết những nghiệp sai biệt của những chúng sanh trong vô số thế giới ở phương Đông. Nói rộng nhấn đến những nghiệp sai biệt của những chúng sanh trong thập phương thế giới, còn có thể biết ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm, không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải chỉ vì để biết những nghiệp sai biệt của bao nhiêu chúng sanh đó, mà chính là vì để biết rõ trọn vẹn những nghiệp sai biệt của tất cả chúng sanh trong tất cả thế giới và cả tam thế.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm, có thể biết những phiền não của chúng sanh trong vô số thế giới ở phương Đông. Lần lượt nói rộng nói đến người thứ mười và chín phương

kia, còn có thể biết được ngần mé.

Công đức căn lành của Bồ Tát sơ phát tâm, không ai có thể biết được ngần mé.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải chỉ vì để biết những phiền não của bao nhiêu chúng sanh đó, mà chính vì để biết rõ trọn vẹn những phiền não sai biệt của những chúng sanh trong tất cả thế giới.

Nghĩa là muốn biết rõ trọn vẹn những phiền não nhẹ, nặng, chủng tử hiện hành, tất cả chúng sanh có vô lượng phiền não, các loại sai biệt, các loại giác quán để đối trị sạch tất cả những tạp nhiễm.

Muốn biết trọn vẹn phiền não y tựa vô minh, phiền não tương ưng với ai, để dứt kiết sử phiền não của tất cả loài.

Muốn biết trọn vẹn tham phần, sân phần, si phần và đẳng phần phiền não, để dứt căn bốn phiền não.

Muốn biết trọn vẹn ngã phiền não, ngã sở phiền não, ngã mạn phiền não, để giác ngộ hết tất cả phiền não.

Muốn biết trọn vẹn từ điên đảo phân biệt sanh ra căn bốn phiền não, tùy phiền não, nhơn thân kiến sanh sáu mươi hai kiến chấp, để điều phục tất cả phiền não.

Muốn biết trọn vẹn cái phiền não, chương phiền não, để phát tâm đại bi, tâm cứu hộ dứt tất cả phiền não khiến tất cả trí tánh thanh

tịnh.

Vì muốn được như vậy mà Bồ Tát phát tâm vô thượng bồ đề.

Lại ví dụ: Giả sử có người trong khoảng một niệm đem các thứ thượng vị ẩm thực, y phục, hoa hương, phan lọng, tăng già lam, cung điện thượng diệu, màn trướng báu, những tòa sư tử trang nghiêm và những diệu bửu cung kính cúng dường vô số chư Phật phương Đông và những chúng sanh trong vô số thế giới, luôn trọn vô số kiếp và cũng khuyên những chúng sanh đó đồng cúng dường Phật. Đến khi chư Phật nhập diệt đều xây tháp cao rộng trang nghiêm để thờ xá lợi và hình tượng của Phật trọn vô số kiếp. Chín phương kia cũng đều như vậy.

Này Phật tử! Công đức của người trên đây, theo ý ông, có nhiều chăng?

Thiên Đế thưa: ‘Công đức đó chỉ có đức Phật là biết được thôi’.

Pháp Huệ Bồ Tát nói: ‘Công đức đem sánh với công đức của Bồ Tát sơ phát tâm không bằng một phần trăm, nhân đến chẳng bằng một phần ưu ba ni sa đà.’

Nói rộng như thế tuần tự đến người thứ mười. Công đức cúng dường của tất cả người trên đây cũng không bằng một phần ưu ba ni sa đà đối với công đức của Bồ Tát sơ phát tâm.

Tại sao vậy? Vì Bồ Tát phát tâm chẳng phải chỉ hạn cúng dường bao nhiêu đức Phật như vậy, mà chính vì để cúng dường thập

phương tam thế tất cả chư Phật.

Bồ Tát phát tâm này rồi, có thể biết tất cả quá khứ chư Phật lúc mới thành chánh giác đến lúc nhập niết bàn, có thể tin bao nhiêu thiện căn của tất cả vị lai chư Phật, có thể biết bao nhiêu trí huệ của tất cả hiện tại chư Phật.

Tam thế chư Phật có bao nhiêu công đức, Bồ Tát này có thể tin được, thọ được, có thể biết, có thể tu, có thể được, có thể chứng, có thể trọn nên, có thể cùng chư Phật bình đẳng một tánh.

Tại sao vậy? Bồ Tát này vì chẳng dứt Phật chủng mà phát tâm, vì đầy khắp tất cả thế giới, vì độ thoát tất cả chúng sanh, vì biết rõ sự thành hoại của tất cả thế giới, vì biết rõ sự cấu tịnh của tất cả chúng sanh, vì biết rõ ba cõi thanh tịnh của tất cả thế giới, vì biết rõ sở thích, phiền não, tập khí của tất cả chúng sanh, vì biết rõ tất cả chúng sanh chết đây sanh kia, vì biết rõ căn tánh phương tiện của tất cả chúng sanh, vì biết rõ tâm hành của tất cả chúng sanh, vì trí biết rõ tam thế của tất cả chúng sanh.

Vì những điều trên đây mà Bồ Tát phát tâm vô thượng bồ đề.

Do phát tâm nên thường được tất cả tam thế chư Phật ức niệm, sẽ được vô thượng bồ đề. Liên được tất cả tam thế chư Phật ban diệu pháp. Liên cùng tất cả tam thế chư Phật thể tánh bình đẳng. Đã tu pháp trợ đạo của tất cả tam thế chư Phật. Trang nghiêm Phật pháp bất cộng của tất cả tam thế chư Phật. Được trọn vẹn trí huệ thuyết pháp của tất cả tam thế chư Phật.

Tại sao vậy? Vì phát tâm như đây sẽ được thành Phật.

Nên biết người này đồng với tam thể chư Phật, bình đẳng với cảnh giới của chư Phật, bình đẳng với công đức của chư Phật, được trí huệ chơn thật một thân cùng vô lượng thân rốt ráo bình đẳng của chư Phật.

Lúc vừa phát tâm liền được thập phương tất cả chư Phật đồng khen ngợi, liền có thể thuyết pháp giáo hoá điều phục chúng sanh trong tất cả thế giới, liền có thể chấn động tất cả thế giới, liền có thể chiếu sáng tất cả thế giới, liền có thể dứt diệt những khổ ác đạo của tất cả thế giới, liền có thể nghiêm tịnh tất cả quốc độ, liền có thể thị hiện thành Phật trong tất cả thế giới, liền có thể khiến tất cả chúng sanh đều được vui mừng, liền có thể vào tất cả pháp giới tánh, liền có thể được trí huệ quang minh của tất cả Phật.

Bồ Tát sơ phát tâm đây chẳng phải cầu được một ít trong tam thể, như là Phật, Phật pháp, Bồ Tát, bồ tát pháp, Độc giác, độc giác pháp, Thỉnh văn, thỉnh văn pháp, thế gian, thế gian pháp, xuất thế gian, xuất thế gian pháp, chúng sanh, chúng sanh pháp, mà chỉ cầu được nhất thiết chủng trí, nơi các pháp giới, tâm không chấp trước.

Lúc bấy giờ, do thần lực của Phật, mười phương đều mười ngàn Phật sát vi trần số thế giới chấn động sáu cách, mưa hoa trời, hương trời, tràng hoa trời, y phục trời, báu trời, đồ trang nghiêm trời, trỗi kỹ nhạc trời, phóng quang minh trời và âm thanh trời.

Lúc đó, mười phương, đều qua khỏi ngoài mười Phật sát vi trần số thế giới, có mười ngàn Phật sát vi trần số Phật đồng hiệu Pháp Huệ, và đều hiện thân ra trước Pháp Huệ Bồ Tát mà bảo rằng:

Lành thay! Lành thay! Nay Pháp Huệ! Nay ông có thể thuyết được pháp đó. Chúng thế gian ở mười phương, đều mười ngàn Phật sát vi trần số chư Phật cũng thuyết pháp đó.

Lúc ông thuyết pháp đó, có mười ngàn Phật sát vi trần số Bồ Tát phát tâm vô thượng bồ đề. Chư Phật chúng thế gian đều thọ ký cho họ: qua khỏi ngàn bất khả thuyết vô biên kiếp, đồng xuất thế thành Phật trong một kiếp và đồng hiệu Thanh Tịnh Tâm Như Lai, thế giới khác nhau.

Chư Phật chúng thế gian sẽ hộ trì pháp này, khiến chư Bồ Tát thời vị lai, người chưa nghe đều được nghe.

Như ở Ta Bà thế giới này, trên danh Tu di thuyết pháp như vậy khiến các chúng sanh nghe pháp thọ hóa, mười phương trăm ngàn ức na do tha vô lượng, vô biên, tận pháp giới hư không giới, trong tất cả thế giới cũng nói pháp này giáo hóa chúng sanh. Bồ Tát thuyết pháp đồng tên Pháp Huệ. Đều do thần lực của Phật, nguyện lực của Phật, vì muốn hiển thị Phật pháp, vì dùng trí quang chiếu khắp, vì muốn khai xiển thật nghĩa, vì khiến chúng được pháp tánh, vì khiến hội chúng đều hoan hỷ, vì muốn khai thị nhơn Phật pháp, vì được tất cả Phật bình đẳng, vì rõ pháp giới vô nhị, nên thuyết pháp như vậy.

Lúc đó Pháp Huệ Bồ Tát quan sát khắp tất cả chúng hội mười phương thế giới, muốn đều thành tựu các chúng sanh, muốn đều trừ sạch những nghiệp quả báo, muốn đều khai hiển thanh tịnh pháp giới, muốn đều nhổ trừ căn bản tạp nhiễm, muốn đều tăng trưởng tín giải rộng lớn, muốn đều khiến biết rõ căn tánh vô lượng chúng sanh, muốn đều khiến biết pháp tam thể bình đẳng, muốn đều khiến quan sát niết bàn giới, muốn tăng trưởng thiện căn thanh tịnh của mình, thừa oai lực của Phật mà nói kệ rằng:

Vì lợi thế gian phát đại tâm
 Tâm đó khắp cùng cả mười phương
 Chúng sanh, quốc độ pháp tam thể
 Phật và Bồ Tát biên tới thẳng.
 Rốt ráo hư không khắp pháp giới
 Chỗ có tất cả những thế gian
 Như các Phật pháp đều qua đến
 Phát tâm như vậy không thôi chuyển.
 Từ niệm chúng sanh không tạm bỏ
 Là những nỗi hại khắp nhiều ích
 Quang minh chiếu thế làm sở quy
 Thập Lực hộ niệm khó nghĩ bàn.
 Thập phương quốc độ đều đến vào
 Tất cả hình sắc đều thị hiện
 Như Phật phước trí rộng vô biên
 Tùy thuận tu nhơn không chấp trước.
 Có cõi ngửa, hoặc nghiêng, hoặc úp

Thơ diệu rộng lớn vô lượng thứ
 Bồ Tát một khi phát đại tâm
 Đều qua đến được không chướng ngại.
 Bồ Tát thắng hạnh bất khả thuyết
 Đều siêng tu tập vô sở trụ
 Thấy tất cả Phật lòng mến thích
 Khấp vào biển pháp sâu của Phật.
 Thương xót ngũ thú các quần sanh
 Khiến trừ cầu uế khắp thanh tịnh
 Nói thanh Phật chủng chẳng đoạn tuyệt
 Dẹp dứt cung ma không có thừa.
 Đã trụ Như Lai bình đẳng tánh
 Khéo tu vi diệu phương tiện đạo
 Nơi Phật cảnh giới sanh tín tâm
 Được Phật quán đánh tâm không trước.
 Nhớ nghĩ báo ân cho đức Phật
 Lòng như kim cương chẳng bị ngăn
 Có thể chiếu rõ công hạnh Phật
 Tự nhiên tu tập hạnh bồ đề.
 Các loài sai biệt vô lượng tướng
 Nghiệp quả và tâm cũng chẳng một
 Nhãn đến căn tánh các loại khác
 Một khi phát tâm đều thấy rõ.
 Tâm đó rộng lớn khắp pháp giới
 Vô y, vô biến, như hư không
 Xu hướng Phật trí, không sở thủ

Rõ chắc thiết tế lìa phân biệt.
 Biết tâm chúng sanh không sanh tướng
 Rõ thấu các pháp không pháp tướng
 Dầu khắp phân biệt mà vô biệt
 Ưc na do cỗi đều qua đến.
 Vô lượng chư Phật diệu pháp tạng
 Tùy thuận quan sát đều vào được
 Căn hạnh chúng sanh đều biết cả
 Đến chỗ như vậy là như Phật.
 Nguyên lớn thanh tịnh hằng tương ưng
 Thích cúng dường Phật không thối chuyển
 Trời người thấy đó không nhàm chán
 Thường được chư Phật chỗ hộ niệm.
 Tâm đó thanh tịnh vô sở y
 Dầu quán thâm pháp mà chẳng chấp
 Tư duy như vậy vô lượng kiếp
 Ở trong tam thế không sờ trước.
 Tâm đó kiên cố khó chế ngăn
 Đến Phật bồ đề không chướng ngại
 Chí cầu diệu đạo trừ mê hoặc
 Đi khắp pháp giới chẳng khổ nhọc.
 Biết pháp ngữ ngôn đều tịch diệt
 Chỉ vào chơn như tuyệt dị giải
 Chư Phật cảnh giới đều thuận quán
 Đạt nơi tam thế tâm vô ngại.
 Bồ Tát mới phát tâm rộng lớn

Có thể qua khắp mười phương cõi
 Pháp môn vô lượng bất khả thuyết
 Trí quang chiếu khắp đều sáng tỏ.
 Đại bi rộng độ rất không sánh
 Từ tâm cùng khắp đồng hư không
 Mà với chúng sanh chẳng phân biệt
 Thanh tịnh như vậy đi thế gian.
 Thập phương chúng sanh đều an ủy
 Tất cả chỗ làm đều chơn thật
 Hằng dùng tịnh tâm lời chẳng khác
 Thường được chư Phật đồng gia hộ.
 Quá khứ chỗ có đều ghi nhớ
 Vị lai tất cả đều phân biệt
 Thập phương thế giới khắp vào trong
 Để độ chúng sanh khiến ra khỏi.
 Bồ Tát đầy đủ diệu trí quang
 Khéo rõ hơn duyên không có nghi
 Tất cả mê hoặc đều dứt trừ
 Như vậy mà đi nơi pháp giới.
 Ma Vương cung điện đều dẹp phá
 Chúng sanh màn lừa đều trừ dứt
 Là những phân biệt tâm chẳng động
 Khéo rõ cảnh giới của Như Lai.
 Lưới nghi tam thế đều đã trừ
 Đối với Như Lai sanh tịnh tín
 Do tin được thành trí bất động

Do trí thanh tịnh hiểu chơn thiệt.
 Vì khiến chúng sanh được xuất ly
 Tận thời vị lai khắp lợi ích
 Mãi mãi cần khổ tâm chẳng nhàm
 Nhẫn đến địa ngục cũng an thọ.
 Phước trí vô lượng đều đầy đủ
 Chúng sanh căn dục đều rõ biết
 Và những nghiệp hạnh đều biết cả
 Theo sở thích họ vì thuyết pháp.
 Rõ biết tất cả không vô ngã
 Từ niệm chúng sanh thường không bỏ
 Dùng một đại bi vi diệu âm
 Vào khắp thế gian mà diễn thuyết.
 Phóng đại quang minh các màu sắc
 Chiếu khắp chúng sanh trừ đen tối
 Trong quang Bồ Tát ngồi liên hoa
 Vì chúng xiển dương pháp thanh tịnh.
 Nơi đâu một lông hiện các cõi
 Chư đại Bồ Tát đều sung mãn
 Chúng hội trí huệ sai khác cả
 Đều rõ biết được tâm chúng sanh.
 Thập phương thế giới bất khả thuyết
 Một niệm đi khắp hết tất cả
 Lợi ích chúng sanh cúng dường Phật
 Nơi chỗ chư Phật hỏi thăm nghĩa.
 Nơi chư Như Lai tưởng là cha

Vì lợi chúng sanh tu giác hạnh
 Trí huệ thiện xảo thông pháp tạng
 Vào nơi thâm trí không sờ trước.
 Tùy thuận tư duy nói pháp giới
 Trái vô lượng kiếp chẳng cùng tận
 Trí dầu khéo vào không xứ sở
 Không có mỗi nhàm không sờ trước.
 Sanh trong nhà tam thế chư Phật
 Chứng được Như Lai diệu pháp thân
 Khắp vì quần sanh hiện các sắc
 Ví như thuật gia làm tất cả.
 Hoặc hiện mới tu hạnh thù thắng
 Hoặc hiện sơ sanh và xuất gia
 Hoặc hiện dưới cây thành bồ đề
 Hoặc vì chúng sanh hiện nhập diệt.
 Bồ Tát trụ nơi pháp hi hữu
 Là Phật cảnh chẳng phải nhị thừa
 Thân ngữ ý tưởng đều đã trừ
 Các thứ tùy nghi đều hiện được.
 Bồ Tát chỗ được các Phật pháp
 Chúng sanh tư duy phát cuồng loạn
 Trí nhập thiết tế tâm vô ngại
 Khắp hiện Như Lai sức tự tại.
 Đây ở thế gian không sánh bằng
 Huống là lại thêm hạnh thù thắng
 Dầu chưa đầy đủ nhất thiết trí

Đã được Như Lai tự tại lực.
 Đã trụ nhất thừa đạo rốt ráo
 Sâu vào pháp vi diệu tối thượng
 Khéo biết chúng sanh thời, phi thời
 Vì lợi ích nên hiện thân thông.
 Phân thân đầy khắp tất cả cõi
 Phóng tính quang minh trừ đời tối
 Ví như Long Vương khởi đại vân
 Khắp tuôn mưa màu đều đầy thấm.
 Quan sát chúng sanh như ảo mộng
 Do nghiệp lực nên thường lưu chuyển
 Đại bi xót thương đều cứu vớt
 Vì nói vô vi tịnh pháp tánh.
 Phật lực vô lượng đây cũng vậy
 Ví như hư không vô lượng biên
 Vì khiến chúng sanh được giải thoát
 Ưc kiếp siêng tu không mỏi nhọc.
 Quan sát tư duy diệu công đức
 Khéo tự tại hạnh đệ nhất vô thượng
 Nơi các thắng hạnh luôn chẳng bỏ
 Chuyên niệm sanh thành nhất thiết trí.
 Một thân thị hiện vô lượng thân
 Tất cả thế giới đều đầy khắp
 Tâm đó thanh tịnh vô phân biệt
 Một niệm khó nghĩ, sức như vậy.
 Nơi các thế gian chẳng phân biệt

Nơi tất cả pháp không vọng tưởng
 Quán sâu các pháp mà chẳng lấy
 Hằng cứu chúng sanh không sở độ.
 Tất cả thế gian chỉ là tướng
 Ở trong các thứ đều sai khác
 Biết cảnh giới tướng hiểm và sâu
 Vì hiện thân thông để độ thoát.
 Ví như thuật gia sức tự tại
 Bồ Tát thân biến cũng như vậy
 Thân khắp pháp giới và hư không
 Tùy tâm chúng sanh đều được thấy.
 Năng sở phân biệt là cả hai
 Tập nhiễm thanh tịnh không sở thú
 Hoặc phược hoặc giải trí đều quên
 Chỉ nguyện khắp ban vui quần chúng.
 Tất cả thế gian chỉ tướng lực
 Dùng trí mà vào tâm vô úy
 Tư duy các pháp cũng như vậy
 Suy cầu tam thế bất khả đắc.
 Hay vào quá khứ trọn thời trước
 Hay vào vị lai trọn thời sau
 Hay vào hiện tại tất cả chỗ
 Thường siêng quan sát không chỗ có.
 Tùy thuận niết bàn pháp tịch diệt
 Trụ nơi vô tránh vô sở y
 Tâm như thiết tể không gì sánh

Chuyên hướng bồ đề trọn chẳng thôi.
 Tự tại những thắng hạnh không thôi khiếp
 An trụ bồ đề chẳng động lay
 Phật và Bồ Tát cùng thể gian
 Cùng tận pháp giới đều sáng tỏ.
 Muốn được tối thắng đạo đệ nhất
 Là vua giải thoát nhất thiết trí
 Nên phải mau phát bồ đề tâm
 Hết hẳn hữu lậu lợi quần sanh.
 Xu hướng bồ đề tâm thanh tịnh
 Công đức rộng lớn bất khả thuyết
 Vì lợi quần sanh nên khen thuật
 Phật tử các ngài nên nghe kỹ.
 Vô lượng thế giới đều làm bụi
 Trong mỗi hạt bụi vô lượng cõi
 Mỗi cõi chư Phật đều vô lượng
 Đều hay thấy rõ không sờn thủ.
 Khéo biết chúng sanh không sanh tướng
 Khéo biết ngữ ngôn không ngữ tướng
 Nơi các thế giới tâm vô ngại
 Đều khéo biết rõ không sờn trước.
 Tâm đó rộng lớn như hư không
 Việc trong tam thế đều rõ suốt
 Tất cả nghi hoặc đều dứt trừ
 Chánh quán Phật pháp không sờn thủ.
 Mười phương vô lượng các quốc độ

Một niệm qua đến lòng vô trước
 Liễu đạt thế gian những pháp khổ
 Đều trụ vô sanh chân thiết tể.
 Vô lượng nan tư chỗ chư Phật
 Đều đến hội đó để lễ Phật
 Thường làm thượng thủ hỏi Như Lai
 Bồ Tát thật hành những nguyện hạnh.
 Tâm thường nhớ đến Phật mười phương
 Mà không sợ y không sợ thủ
 Hằng khuyên chúng sanh trồng thiện căn
 Trang nghiêm quốc độ khiến thanh tịnh.
 Tất cả chúng sanh trong ba cõi
 Dùng vô ngại nhãn đều quan sát
 Bao nhiêu tập tánh những căn giải
 Vô lượng vô biên đều thấy rõ.
 Chúng sanh sở thích đều rõ biết
 Như vậy tùy nghi vì thuyết pháp
 Nơi những nhiễm tịnh đều thông đạt
 Khiến kia vô số những tam muội
 Bồ Tát một niệm đều vào được
 Trong đó tướng trí và sở duyên
 Đều khéo biết rõ được tự tại.
 Bồ Tát được trí rộng lớn này
 Mau đến bồ đề không sợ ngại
 Vì muốn lợi ích các quần sanh
 Mọi nơi tuyên dương đại như pháp.

Khéo biết thế gian kiếp dài ngắn
 Một tháng nửa tháng và ngày đêm
 Quốc độ riêng biệt tánh bình đẳng
 Thường siêng quan sát chẳng phóng dật.
 Đến khắp mười phương các thế giới
 Mà nơi phương xứ không sở thủ
 Nghiêm tịnh quốc độ đều không thừa
 Mà chẳng phân biệt là nghiêm tịnh.
 Chúng sanh thị xứ hoặc phi xứ
 Và đến những nghiệp hoặc báo khác
 Tùy thuận tư duy vào Phật lực
 Nơi đây tất cả đều rõ biết.
 Tất cả thế gian những căn tánh
 Những thứ nghiệp hạnh vào ba cõi
 Lợi căn và trung cùng hạ căn
 Tất cả như vậy đều quan sát.
 Tịnh cùng bất tịnh những tri giải
 Thắng, liệt và trung đều thấy rõ
 Công hạnh chỗ đến của chúng sanh
 Ba cõi tương tục đều thuyết được.
 Thiên định giải thoát các tam muội
 Nhiễm tịnh nhơn khởi đều chẳng đồng
 Và cùng đời trước khổ vui khác
 Tịnh tu Phật lực đều hay thấy.
 Chúng sanh nghiệp hoặc nói các loài
 Dứt các loài này được tịch diệt

Những pháp hữu lậu trọn chẳng sanh
 Và tập chủng kia đều rõ biết.
 Như Lai phiền não đều trừ hết
 Đại trí quang minh chiếu thể gian
 Bồ Tát ở trong Phật thập lực
 Dầu chưa chứng được cũng không nghi.
 Bồ Tát ở trong một chân lông
 Niệm khắp mười phương vô lượng cõi
 Hoặc có tạp nhiễm hoặc thể gian
 Các thứ nghiệp hạnh đều rõ biết.
 Trong một vi trần vô lượng cõi
 Vô lượng chư Phật và Phật tử
 Các cõi riêng khác không tạp loạn
 Như một, tất cả đều thấy rõ.
 Nơi một chân lông thấy mười phương
 Hết Hư không giới các thể gian
 Chẳng có một nơi không có Phật
 Cõi Phật như vậy đều thanh tịnh.
 Ở trong chân lông thấy cõi Phật
 Lại thấy tất cả các chúng sanh
 Tam thế sáu loài đều chẳng đồng
 Ngày, đêm, giờ, tháng có phước giải.
 Đại trí như vậy các Bồ Tát
 Chuyên tâm xu hướng ngôi Pháp Vương
 Nơi cảnh Phật trụ thuận tư duy
 Mà được vô biên đại hoan hỷ.

Bồ Tát phân thân vô lượng ức
 Cúng dường tất cả chư Như Lai
 Thần thông biến hiện thắng vô tỉ
 Chỗ Phật sở hành đều trụ được.
 Với vô lượng Phật đều mến khen
 Bao nhiêu pháp tạng đều say đắm
 Thấy Phật nghe pháp siêng tu hành
 Như uống cam lộ lòng vui đẹp.
 Đã được Như Lai thắng tam muội
 Khéo vào các pháp trí tăng trưởng
 Tín tâm bất động như Tu Di
 Làm tạng công đức cho quần sanh.
 Từ tâm rộng lớn khắp chúng sanh.
 Đề nguyện mau thành nhất thiết trí
 Mà luôn vô trước, không sợ y
 Là các phiền não được tự tại.
 Trí rộng lớn thương xót chúng sanh
 Nhiếp khắp tất cả đồng với mình
 Biết không, vô tướng, không chơn thật
 Mà lòng tu hành không lười trễ.
 Bồ Tát phát tâm lượng công đức
 Ước kiếp ca ngời không hết được
 Vì xuất sanh các đức Như Lai
 Và quả Thinh văn quả Độc giác.
 Mười phương quốc độ các chúng sanh
 Ban cho an vui vô lượng kiếp

Khuyên trì ngũ giới và thập thiện
 Tứ thiên, tứ tâm, các định xứ.
 Lại trọn nhiều kiếp ban an vui
 Khiến dứt phiền não thành La Hán
 Những phước đức đó dầu vô lượng
 Nhưng chẳng bằng công đức phát tâm.
 Lại dạy ức chúng thành duyên giác
 Được hạnh vô tránh đạo vi diệu
 Dem đó sánh với bồ đề tâm
 Toán số thí dụ không bằng được.
 Một niệm qua được trần số cõi
 Như vậy đi mãi vô lượng kiếp
 Số những cõi đó còn tính được
 Công đức phát tâm chẳng thể biết.
 Quá khứ, vị lai và hiện tại
 Bao nhiêu kiếp số vô lượng biên
 Những kiếp số này còn biết được
 Công đức phát tâm chẳng thể lường.
 Do tâm bồ đề khắp mười phương
 Bao nhiêu phân biệt đều biết cả
 Một niệm tam thế đều thấu tỏ
 Vì lợi ích vô lượng chúng sanh.
 Thập phương thế giới những chúng sanh
 Ý muốn, tri giải và phương tiện
 Đến hư không giới đều lường được
 Công đức phát tâm khó lường biết.

Bồ Tát chí nguyện khắp mười phương
 Từ tâm lợi khắp các quần sanh
 Điều khiến tu hành Phật công đức
 Thế nên sức đó không ngăn mé.
 Chúng sanh: muốn, hiểu, lòng sở thích
 Căn tánh, phương tiện, hạnh riêng biệt
 Nơi trong một niệm đều rõ biết
 Nhất thiết trí trí tâm đồng đẳng.
 Tất cả chúng sanh các hoặc nghiệp
 Ba cõi tương tục không tạm dứt
 Những ngăn mé này còn biết được
 Công đức phát tâm khó nghĩ bàn.
 Phát tâm hay là nghiệp phiền não
 Cúng dường tất cả chư Như Lai
 Nghiệp hoặc đã là tương tục dứt
 Khắp trong bình đẳng đời được giải thoát.
 Một niệm cúng dường vô biên Phật
 Cũng cúng vô số các chúng sanh
 Điều dùng hương hoa và tràng đẹp
 Tràng phan lọng báu y phục tốt.
 Thức ngon tòa báu chỗ kinh hành
 Các thứ cung điện đều nghiêm tốt
 Tỳ Lô Giá Na diệu bửu châu
 Như ý ma ni phát sáng chói,
 Như vậy niệm niệm đem cúng dường
 Trọn vô lượng kiếp bất khả thuyết

Người đó phước tụ dầu lại nhiều
 Chẳng bằng phát tâm công đức lớn.
 Đã nói bao nhiêu những ví dụ
 Không có bằng được bồ đề tâm
 Bởi vì tam thế chư Như Lai
 Đề từ phát tâm này mà có.
 Phát tâm vô ngại không chùng ngăn
 Muốn cầu lượng đó không thể được
 Nhất thiết trí trí nguyện tất thành
 Bao nhiêu chúng sanh đều độ trọn.
 Phát tâm rộng lớn đồng hư không
 Sanh những công đức đồng pháp giới
 Công hạnh phổ biến không khác: ‘như’
 Trọn lìa chấp trước bình đẳng: ‘Phật’.
 Tất cả pháp môn đều vào cả
 Tất cả quốc độ đều qua được
 Tất cả trí cảnh đều thông đạt
 Tất cả công đức đều thành tựu.
 Tất cả năng xả luôn tương tục
 Tịnh các giới phẩm không sở trước
 Đầy đủ vô thượng công đức lớn
 thường siêng tinh tấn bất thối chuyển.
 Vào thâm thiền định thường tư duy
 Trí huệ rộng lớn đồng tương ưng
 Đây là bậc Bồ Tát tối thắng
 Xuất sanh tất cả đạo Phổ Hiền.

Tam thế tất cả chư Như Lai
 Đều dùng tam muội đà la ni
 Thần thông biến hóa đồng trang nghiêm.
 Mười phương chúng sanh vô biên lượng
 Thế giới hư không cũng như vậy
 Phát tâm vô lượng hơn số kia
 Do đây hay sanh tất cả Phật.
 Bồ đề tâm là gốc thập lực
 Cũng là gốc tứ biện vô úy
 Và mười tám Phật pháp bất cộng
 Tất cả đều từ phát tâm được.
 Chư Phật thân sắc tướng đoan nghiêm
 Nhấn đến diệu pháp thân bình đẳng
 Trí huệ vô trước đáng cúng dường
 Đều do phát tâm mà được có.
 Tất cả Độc Giác Thanh Văn thừa
 Sắc giới tứ thiên tam muội lạc
 Và vô sắc giới tứ định xứ
 Đều do phát tâm làm cội gốc.
 Tất cả Trời người tự tại vui
 Nhấn đến các loài các thứ vui
 Tinh tấn, định, huệ, căn, lực thắng
 Tất cả đều do sơ phát tâm.
 Từ nhơn phát khởi tâm rộng lớn
 Thời hay tu hành lục độ hạnh
 Khuyên các chúng sanh tự tại chánh hạnh

Ở trong tam giới thọ an vui.
 Trụ Phật trí vô ngại thiết nghĩa
 Bao nhiêu diệu hạnh đều khai mở
 Hay khiến vô lượng các chúng sanh
 Đều dứt hoặc nghiệp hướng niết bàn.
 Trí huệ sáng chói như tịnh nhật
 Các hạnh đầy đủ như trăng tròn
 Công đức luôn đầy như biển cả
 Không như không ngại đồng hư không.
 Khắp phát vô biên nguyện công đức
 Đều ban vui tất cả chúng sanh
 Tận thuở vị lai y nguyện hạnh
 Thường siêng tu tập độ chúng sanh.
 Vô lượng đại nguyện khó nghĩ bàn
 Nguyện khiến chúng sanh đều thanh tịnh
 Không, vô tướng, vô nguyện, vô y
 Do vì nguyện lực đều hiển rõ.
 Rõ pháp tự tánh như hư không
 Tất cả tịch diệt đều bình đẳng
 Pháp môn vô số bất khả thuyết
 Vì chúng sanh nói không sờ trước.
 Thập phương thế giới chư Như Lai
 Đều đồng tán thán sơ phát tâm
 Tâm này vô lượng đức trang nghiêm
 Đến được bờ kia đồng với Phật.
 Như số chúng sanh ngàn ấy kiếp

Nói công đức đó chẳng thể hết
 Bởi ở nhà lớn của Như Lai
 Các pháp thế gian không dụ được.
 Muốn biết tất cả các Phật pháp
 Phải nên mau phát bồ đề tâm
 Tâm này hơn hết trong công đức
 Tất được Như Lai vô ngại trí.
 Chúng sanh tâm hành đếm biết được
 Quốc độ vi trần cũng đếm được
 Ngăn mé hư không có thể lường
 Phát tâm công đức không lường được.
 Xuất sanh tam thế tất cả Phật
 Thành tựu thế gian tất cả vui
 Tăng trưởng tất cả thắng công đức
 Dứt hẳn tất cả các nghi hoặc.
 Khai thị tất cả diệu cảnh giới
 Trừ hết tất cả các chương ngại
 Thành tựu tất cả cõi thanh tịnh
 Xuất sanh tất cả trí Như Lai.
 Muốn thấy thập phương tất cả Phật
 Muốn ban vô tận công đức tạng
 Muốn diệt chúng sanh tất cả khổ
 Phải nên mau phát bồ đề tâm.